

KWALITEITSZORG BIJ KONIJNEN: MODERNE FRANJE OF NOODZAAK?

Mevr. M.Ch.J. Onderdijk
Produktschappen Vee Vlees en Eieren

Inleiding

Er wordt de laatste jaren veel gesproken over kwaliteit en kwaliteitssystemen. Kreten als ISO en HACCP lijken modebegrippen te worden. Elk bedrijf wordt overspoeld met informatie over symposia en workshops over kwaliteit en de daarbij behorende zorgsystemen.

Veel veehouders en ook sommige slachters, uitsnijders en poeliers, vinden dat het een modeverschijnsel is dat alleen geld kost en niets opbrengt. Herhaaldelijk zijn deze geluiden ook in de konijnensector te horen. Is het streven naar kwaliteit ook, of misschien wel juist, in de primaire sector inderdaad een modeverschijnsel of is het bittere noodzaak voor het in stand houden van de landbouwsectoren in Nederland?

U zult van mij op deze vraag geen pasklaar antwoord krijgen. Ik wil wel graag wat ontwikkelingen schetsen waar de konijnensector mee te maken heeft of in de toekomst mee te maken zal krijgen. Het antwoord op de vraag moderne franje of noodzaak is aan de sector.

Hedendaagse ontwikkelingen

Er zijn drie grote ontwikkelingen gaande op het gebied van wetgeving:

- Nog gemakkelijkere invoer van konijnenvlees uit derde landen;
- Verdergaande regelgeving en eisen van de afnemers van vlees;
- Uitgebreide regelgeving voor de handel in levende dieren.

Invoer van konijnenvlees uit derde landen

Allereerst dus de invoer van konijnenvlees uit landen buiten de Europese Unie, de zogenaamde derde landen. Op dit moment is het handelsverkeer in vlees van konijnen nog niet geharmoniseerd. Alle landen binnen de EG kunnen hun eigen eisen stellen aan de invoer van vlees uit die landen. Dat betekent dat vlees van konijnen (en ook levende konijnen) wel uit een aantal derde landen in Nederland mag worden ingevoerd, maar dat het daarna niet zo maar binnen de EG kan worden verhandeld. Het ziet er echter naar uit dat op korte termijn deze belemmering zal worden opgeheven. Vlees van oorsprong uit derde landen kan dan vrij binnen de EG worden verhandeld.

De sector levert echter veel kritiek op vlees uit derde landen. De kwaliteit zou minder zijn en het residugehalte hoger. Deze kritiek is alleen van waarde voor de sector wanneer deze onderbouwd kan worden; niet alleen met resultaten van onderzoek van derde landen vlees, maar juist met het aantonen dat het vlees dat in Nederland onder gecontroleerde omstandigheden is geproduceerd, een veiliger eindproduct oplevert. Dat aantonen is alleen mogelijk wanneer er onder meer wordt geregistreerd welk voer en welke medicijnen de dieren gekregen hebben.

Regelgeving en eisen van de consument

Als tweede zijn er de steeds verdergaande regels voor handel binnen Europa in vlees en stelt ook de consument eisen ten aanzien van de veiligheid van het product. Steeds vaker vragen consumenten en afnemers (zoals grootwinkelbedrijven) garanties ten aanzien van de veiligheid

van het product. Hoe kunnen garanties gegeven worden als niets wordt gemeten of geregistreerd?

Handel in levende dieren

Ten derde worden de regels voor de handel in levende konijnen ook steeds uitgebreider. Formeel moeten alle konijnenhouders, die levende dieren verhandelen binnen Europa, zijn geregistreerd. Een van de voorwaarden voor registratie is het bijhouden van een administratie van de dieren. In deze administratie moet staan welke diergeneesmiddelen de dieren gebruikt hebben, welk voer ze gegeten hebben en hoe hoog de uitval was in de groep.

Naast allerlei ontwikkelingen op het gebied van wetgeving heeft met name de konijnensector een bijkomend probleem: het imago. Ook op het gebied van huisvesting van de dieren en het daarmee samenhangende welzijn worden steeds hogere eisen gesteld door overheid en afnemers. Wanneer sectoren serieus met zaken bezig zijn is kritiek gemakkelijker te weerleggen.

In het afgelopen jaar is door het Produktschap en het Praktijkonderzoek een project gestart voor verbetering van de kwaliteit van het konijn, beter bekend onder de naam: IKB-konijn. Dit is een proefproject waarin aan deelnemers wordt gevraagd te registreren waar een konijn vandaan komt, wat het gegeten heeft en welke medicijnen het gebruikt heeft. Alleen dan kan iets worden gezegd over kwaliteit. Ook het doorgeven van de informatie naar een volgende schakel in het productieproces heeft toegevoegde waarde voor het eindproduct. In veel gevallen zal dit in de konijnensector de slachterij zijn.

Conclusie

De konijnensector zal zich er van bewust moeten zijn dat het konijn, of het nu wordt geëxporteerd of niet, een basisproduct is voor het produceren van een levensmiddel. Het konijn moet dan ook als zodanig worden behandeld. Juist een primaire sector zou zich meer en meer moeten opstellen als eerste schakel in het productieproces. Dit betekent registratie en management, niet als moderne franje, maar als noodzaak voor het opzetten van een moderne konijnensector, die klaar is voor het jaar 2000 en de concurrentie met het buitenland op basis van een kwaliteitsproduct aangaat.